

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Przeprowadzanie Dowodów](#) > [Greece](#)

Przeprowadzanie dowodów

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Grecja

1 Ciężar dowodu

1.1 Jakie zasady obowiązują w odniesieniu do ciężaru dowodu?

W kwestiach dotyczących dowodów prawo greckie opiera się na zasadzie kontradyktoryjności (*archí tis diáthesis*). Oznacza to, że sąd działa wyłącznie na wniosek strony i orzeka na podstawie twierdzeń dotyczących faktów, które przedstawiły i udowodniły strony, oraz na podstawie zgłoszonych przez nie wniosków. Czynności procesowe są dokonywane na wniosek strony, chyba że prawo stanowi inaczej. Każda strona ma obowiązek udowodnić wyłącznie te fakty, które mają znaczenie dla wydania wyroku w sprawie i które są niezbędne do poparcia jej pozwu lub pozwu wzajemnego. Wniosek niepoparty dowodami zostaje odrzucony.

1.2 Czy obowiązują zasady, które wyłączają konieczność dowodzenia niektórych faktów? W jakich przypadkach? Czy możliwe jest przedstawienie dowodu w celu obalenia szczególnego domniemania prawnego?

Jeżeli prawo wymaga udowodnienia faktu, można przedstawić dowody przeciwne, chyba że przepisy stanowią inaczej. Fakty, które są na tyle powszechnie znane, że nie można mieć zasadnych wątpliwości co do ich prawdziwości, lub które sąd zna z innego postępowania, są automatycznie uznawane za dopuszczalne i nie wymagają dowodu. Sąd z urzędu dopuszcza wnioski wynikające z doświadczenia życiowego, bez konieczności ich udowodnienia. Sąd z urzędu dopuszcza również prawo, zwyczaje i praktyki stosowane w innych państwach, ale jeśli ich nie zna, może nakazać przedstawienie dowodów.

1.3 Do jakiego stopnia sąd musi być przekonany o fakcie, aby oprzeć orzeczenie na istnieniu tego faktu?

Sąd dokonuje swobodnej oceny materiału dowodowego i decyduje według własnego uznania o tym, czy składane oświadczenia są prawdziwe. W postanowieniu sąd przedstawia uzasadnienie swoich wniosków. Jeżeli w prawie określono, że do rozstrzygnięcia danej kwestii wystarczy samo uprawdopodobnienie, np. w przypadku zastosowania tymczasowych środków ochrony prawnej (*asfalistiká métra*), sąd nie ma obowiązku stosować przepisów regulujących przeprowadzanie dowodu, dopuszczalnych form środków dowodowych i mocy dowodowej, ale może wziąć pod uwagę wszystko, co uważa za właściwe, w celu wydania opinii co do prawdziwości faktów.

2 Postępowanie dowodowe

2.1 Czy dowód przeprowadza się zawsze na podstawie wniosku strony czy sędzia w niektórych przypadkach może również przeprowadzić dowód z urzędu?

Zgodnie z podstawową zasadą dowody powołują i dostarczają strony. Sąd może jednak z urzędu nakazać przedstawienie wszelkich dowodów dopuszczonych przez prawo, nawet jeżeli strona nie wniosła o ich przeprowadzenie.

2.2 Co się dzieje po przyjęciu wniosku dotyczącego przeprowadzenia dowodu?

Po przeprowadzeniu dowodów sąd orzeka co do istoty sprawy, chyba że uzna, że dowody były niewystarczające – w takim przypadku może nakazać przedstawienie nowych, dodatkowych dowodów.

2.3 W jakich przypadkach sąd odrzuci wniosek dowodowy strony?

Jeżeli sąd stwierdzi, że istniejące dowody są wystarczające, lub jeżeli strona nie przedstawiła ich w terminie ustawowym.

2.4 Jakie wyróżnia się środki dowodowe?

Środki dowodowe przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego (Kódika Politikís Dikonomías) obejmują: przyznanie, oględziny, opinie biegłych, dokumenty, przesłuchanie stron, zeznania świadków, domniemania faktyczne i oświadczenia z mocą przysięgi.

2.5 Jakie metody stosuje się w celu uzyskania dowodów ze świadków i czym się one różnią od środków uzyskiwania dowodów z biegłych? Jakie obowiązują zasady w odniesieniu do składania dowodów pisemnych i ekspertyz/opinii biegłych?

Biegli (*pragmatognómones*) zapewniają sądowi pomoc, wydając opinię na temat kwestii wskazanych przez sąd. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, sąd wymaga, by biegli byli obecni przy wszystkich lub niektórych czynnościach sądowych. Każdy sąd prowadzi listę biegłych. Sposób sporządzania i prowadzenia list określa rozporządzenia wydawane na wniosek Ministra Sprawiedliwości. Sąd rozpoznający sprawę udziela biegłym niezbędnych wskazówek co do sposobu wykonywania ich zadań, w szczególności określa

1. czy uważa za konieczne, aby byli oni obecni na jakimkolwiek etapie postępowania sądowego, oraz
2. czy biegły ma przedstawić swoją opinię w sądzie czy też jedynie ją sporządzić.

O ile sąd rozpoznający sprawę nie postanowi inaczej, te same uprawnienia przysługują innemu sądowi, który na podstawie wniosku lub odesłania dokonuje czynności sądowej związanej z opinią biegłego, lub sędziemu delegowanemu (*entetalménos dikastís*). W przypadku opinii na piśmie sąd wyznacza termin, w którym biegli mają obowiązek wydać opinię. Sędzia lub – jeżeli sąd orzeka w składzie wieloosobowym – przewodniczący składu sędziowskiego może przedłużyć termin na wniosek biegłych, bez konieczności uprzedniego wezwania stron do stawienia się przed sądem, jeżeli biegli uznają, że wyznaczony termin jest niewystarczający do przygotowania opinii. W przypadku większej liczby biegłych przeprowadzają oni wszystkie czynności niezbędne do sporządzenia opinii biegłych i wspólnie sporządzają pisemną opinię. W tym celu spotykają się na zaproszenie jednego z nich. W pisemnej opinii biegli muszą wskazać wszystkie przeprowadzone przez siebie działania, przedstawić uzasadnione stanowisko każdego z nich i złożyć swoje podpisy. Jeżeli przy sporządzaniu opinii nie ma obecnych wszystkich biegłych lub któryś z biegłych odmawia jej podpisania, w opinii zamieszcza się stosowną informację na ten temat. Biegli lub osoba upoważniona przez nich do tego celu składają pisemną opinię w sekretariacie sądu, który ich powołał, co zostaje zaprotokołowane. Jeżeli opinia została złożona w sekretariacie sądu, który działa na podstawie wniosku lub odesłania sądu, w którym sędzia delegowany wykonuje swoje funkcje, niezwłocznie przesyła się ją do sekretariatu sądu rozpoznającego sprawę. Sąd ma zawsze swobodę uznania w ocenie opinii biegłych.

2.6 Czy istnieją silniejsze i słabsze środki dowodowe?

Przyznanie ustne lub pisemne (*omología*) dokonane przez stronę w sądzie lub przed sędzią delegowanym stanowi rozstrzygający dowód przeciwko stronie przyznającej; przyznania dokonane poza sądem podlegają, jak wszystkie inne dowody, swobodnej ocenie przez sąd.

2.7 Czy udowodnienie określonych faktów wymaga oznaczonych środków dowodowych?

Umowy i czynności o charakterze zbiorowym nie mogą zostać udowodnione za pomocą zeznań świadków, jeżeli kwota transakcji jest wyższa niż 20 000 euro; ponadto dowód z zeznań świadków jest niedopuszczalny jako dowód przeciwny względem dowodów z dokumentów, nawet jeżeli kwota transakcji jest niższa niż 2 mln drachm lub 20 000 euro. Dowody z zeznań świadków są jednak dopuszczalne w następujących przypadkach:

1. gdy dokument o mocy dowodowej przedstawia szątkowe dowody, które wskazują na prawdopodobieństwo, że transakcja została rzeczywiście zawarta [tzw. początek dowodu na piśmie (*archí éngrafis apódeixis*)];
2. gdy dokumentu nie można przedstawić z przyczyn fizycznych lub moralnych;
3. jeżeli zostanie wykazane, że dokument został sporządzony, ale został przypadkowo utracony;
4. jeżeli dowody z zeznań świadków są uzasadnione z uwagi na charakter transakcji lub szczególne okoliczności, w których ją zawarto, szczególnie jeżeli dotyczą stosunków handlowych.

2.8 Czy świadkowie są zobowiązani przepisami prawa do zeznawania?

Każdy wezwany w charakterze świadka ma obowiązek stawić się w sądzie i zeznać co do faktów, o których mu wiadomo. Osobę, która nie stawi się w sądzie bez uzasadnionej przyczyny, sąd obciąża kosztami poniesionymi w związku z jej nieobecnością, a nawet może ją ukarać grzywną.

2.9 W jakich przypadkach mogą odmówić składania zeznań?

Prawo do odmowy składania zeznań w charakterze świadków mają następujące osoby:

1. duchowni, adwokaci, notariusze, lekarze, farmaceuci, pielęgniarki, położne, asystenci tych osób oraz pełnomocnik strony – w odniesieniu do faktów, o których dowiedzieli się, wykonując swój zawód;
2. osoby, które pozostają ze stronami w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub przysposobienia do trzeciego stopnia w linii prostej lub bocznej, chyba że pozostają one w takim samym stosunku ze wszystkimi stronami, a także małżonkowie i byli małżonkowie oraz nupturienti.

Ponadto świadek nie ma obowiązku przedstawiać w swoich zeznaniach:

1. faktów, które mogą narażać świadka lub jego bliskiego na odpowiedzialność karną w rozumieniu art. 401 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego lub które mogą narażać świadka lub jego bliskiego na hańbę, oraz
2. faktów objętych tajemnicą zawodową.

2.10 Czy osoba, która odmawia złożenia zeznań, może być ukarana lub zmuszona do zeznawania?

Świadek, który stawi się w sądzie, ale odmówi składania zeznań, mimo że ma taki obowiązek, może zostać ukarany przez sąd grzywną.

2.11 Czy przewiduje się, że od niektórych osób nie można uzyskać dowodów?

Następujące osoby nie mogą zostać przesłuchane w charakterze świadka:

1. kapłani, w odniesieniu do wszystkiego, czego dowiedzieli się podczas spowiedzi;
2. osoby, które podczas wydarzeń będących przedmiotem sprawy cierpiały na poważne zakłócenie czynności psychicznych, uniemożliwiające im zrozumienie tych wydarzeń lub przekazanie zdobytych wiadomości na temat faktów;
3. osoby, które podczas wydarzeń będących przedmiotem sprawy cierpiały na zaburzenie psychiczne skutecznie ograniczające ich możliwość oceny sytuacji i które będą lub są w takim stanie w momencie składania zeznań;
4. adwokaci, notariusze, lekarze, farmaceuci, pielęgniarki, położne, asystenci tych osób oraz pełnomocnik strony – w odniesieniu do faktów, które zostały im powierzone lub o których dowiedzieli się podczas wykonywania swojego zawodu oraz które są objęte tajemnicą, chyba że osoba, która powierzyła im te wiadomości i względem której osoby te mają obowiązek zachowania tajemnicy, zezwoli im na złożenie zeznań;
5. urzędnicy służby cywilnej i personel wojskowy w służbie czynnej – w odniesieniu do faktów, które muszą zachować w poufności, chyba że właściwy minister zezwoli na ich przesłuchanie;
6. osoby, które mają interes w rozstrzygnięciu procesu w określony sposób.

2.12 Jaką rolę odgrywa sędzia i strony w przesłuchaniu świadka? W jakich warunkach można przesłuchać świadka w trybie wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków

technicznych?

Przed przesłuchaniem świadek składa przysiężenie (składając przysięgę o charakterze wyznaniowym lub świeckim). Świadkowie są przesłuchiwanie oddzielnie i mogą zostać skonfrontowani z innymi świadkami lub stronami wyłącznie wówczas, gdy zostanie to uznane za konieczne. Świadkowie składają zeznania ustnie. Świadkowie mają obowiązek wskazać, w jaki sposób powzięli wiadomość na temat przedstawionych przez siebie informacji, a w przypadku dowodów ze słyszenia mają obowiązek wskazać osobę, która przekazała im takie informacje. Sąd może oddalić pytania zadawane świadkom przez strony lub ich pełnomocników, jeżeli te pytania są wyraźnie bezcelowe lub nieistotne, oraz zarządza zakończenie przesłuchania świadka, gdy stwierdzi, że świadek przekazał wszystkie posiadane informacje na temat dowodzonych faktów. W niektórych przypadkach sąd może – z urzędu lub na wniosek strony – zarządzić przesłuchanie w trybie wideokonferencji. Sąd rozpatruje taki wniosek po ustaleniu, czy wykorzystanie technologii jest niezbędne do skutecznego przeprowadzenia postępowania. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, sąd może uwzględnić wniosek o wideokonferencję, nakazując jednocześnie zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń w celu zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania. Sąd, urzędnik sądowy i pozostałe osoby uczestniczące w wideokonferencji muszą znajdować się we właściwych pomieszczeniach przed zaplanowanym czasem połączenia. Sąd decyduje w każdej sprawie z osobna, czy sędzia powinien uczestniczyć w przesłuchaniu na odległość. Sprzęt obsługuje sędzia lub upoważniony personel sądu. W przypadku organu konsularnego sprzęt obsługuje osoba upoważniona przez szefa przedstawicielstwa. Przesłuchanie w trybie wideokonferencji odbywa się zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które regulują daną czynność procesową. Sąd określa liczbę osób, które mogą przebywać w pomieszczeniach podczas wideokonferencji. Sąd prowadzi przesłuchanie i udziela niezbędnych wskazówek osobom znajdującym się w obu miejscach. Każdy członek składu sędziowskiego lub uczestnik postępowania ma prawo zadawać pytania obecnym stronom, świadkom i biegłym za zgodą sędziego prowadzącego przesłuchanie. W ustaleniu tożsamości osoby przesłuchiwanej na odległość sędziego wspomaga urzędnik sądowy lub inna uprawniona przez konsula osoba w miejscu, z którym nawiązano zdalne połączenie. O zakończeniu wideokonferencji decyduje sędzia prowadzący przesłuchanie. Przesłuchanie świadków, biegłych i stron w trybie wideokonferencji uznaje się za przeprowadzone przed sądem i ma taką samą moc dowodową jak przesłuchanie na sali rozpraw.

3 Ocena dowodów

3.1 Czy istnieją ograniczenia nałożone na sąd dotyczące uwzględniania przez sąd w orzeczeniu dowodów, które zostały zebrane przez stronę niezgodnie z prawem?

Sąd może ocenić wyłącznie dowody legalne. Pojęcie „legalności” dowodów (*nómima endeiktiká méssa*) obejmuje sposób uzyskania dowodów. Dowody uzyskane z naruszeniem prawa są dowodami nielegalnymi i nie są uwzględniane przez sąd.

3.2 Czy moje oświadczenie, jako strony w sprawie, uznaje się za dowód?

Tak, przesłuchanie stron jest dopuszczalnym środkiem dowodowym.

4 Czy zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia o przeprowadzaniu dowodów dane państwo członkowskie wskazało inne organy, które są właściwe do przeprowadzania dowodów do celów postępowania sądowego w sprawach cywilnych lub handlowych na podstawie tego rozporządzenia? Jeżeli tak, to w jakim postępowaniu są one właściwe do przeprowadzenia dowodu? Czy mogą one tylko wnioskować o przeprowadzenie dowodu, czy również udzielać pomocy w przeprowadzeniu dowodu na podstawie wniosku złożonego przez inne państwo członkowskie? Zob. również informacje przekazane zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia o przeprowadzaniu

dowodów.

Grecja nie wyznaczyła żadnych innych organów właściwych do przeprowadzania dowodów w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych lub handlowych na podstawie rozporządzenia.

■ Ostatnia aktualizacja: 12/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.